

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 14 юни 2024 г.
(OR. en)

10533/24

JAI 916
FREMP 278
AG 116
POLGEN 98
DISINFO 86

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От: Генералния секретариат на Съвета
Дата: 14 юни 2024 г.
До: Делегациите

Относно: Заключение на Съвета относно укрепването и защитата на свободния,
открит и информиран демократичен дебат
– Заключение на Съвета (14 юни 2024 г.)

Приложено на делегациите се изпращат заключенията на Съвета относно укрепването и защитата на свободния, открит и информиран демократичен дебат, одобрени от Съвета (Правосъдие и вътрешни работи) на 4031-вото му заседание, проведено на 14 юни 2024 г.

**Заклучения на Съвета относно укрепването и защитата на свободния,
открит и информиран демократичен дебат**

Преамбюл

- а) **Като припомня** задължението на държавите членки да гарантират правата и свободите, залегнали в Хартата на основните права на Европейския съюз („Хартата“), както и че тези основни права и свободи са универсални, неделими, взаимозависими и взаимосвързани и се прилагат както офлайн, така и онлайн.
- б) **Като потвърждава** защитата на правото на свобода на изразяване на мнение и свобода на информация, гарантирано от член 11 от Хартата, който защитава свободата на изразяване на мнение и на получаване и разпространяване на информация и идеи, без намеса на публичните власти и независимо от границите.
- в) **Като припомня**, че упражняването на правото на свобода на изразяване включва задължения и отговорности и че всяко ограничаване на това право и неговото упражняване могат да се извършват единствено в съответствие с Хартата и Европейската конвенция за правата на човека и със съдебната практика на Съда на Европейския съюз и на Европейския съд по правата на човека. Държавите членки запазват свободата си да приемат или запазят разпоредби, които са по-благоприятни по отношение на равнището на защита на тези права въз основа например на конституционни разпоредби, свързани със свободата на изразяване на мнение, по-специално свободата на печата и свободата на изразяване в други медии.
- г) **Като припомня** Директива № 2010/13/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 10 март 2010 г. за координирането на някои разпоредби, установени в закони, подзаконови и административни актове на държавите членки, отнасящи се до предоставянето на аудио-визуални медийни услуги, изменена с Директива (ЕС) 2018/1808 (Директива за аудио-визуалните медийни услуги)¹, с която се насърчават уменията за медийна грамотност, по-специално като се изисква от държавите членки да гарантират, че платформите за споделяне на видеоклипове под тяхна юрисдикция предвиждат ефективни мерки и инструменти за медийна грамотност, когато е целесъобразно.

¹ Директива (ЕС) 2018/1808 на Европейския парламент и на Съвета от 14 ноември 2018 г. за изменение на Директива 2010/13/ЕС за координирането на някои разпоредби, установени в закони, подзаконови и административни актове на държавите членки, отнасящи се до предоставянето на аудио-визуални медийни услуги (Директива за аудио-визуалните медийни услуги), предвид променящите се пазарни условия, ОВ L 303, 28.11.2018 г.

- д) **Като припомня** Европейския акт за свободата на медиите², който има за цел да поддържа и укрепва демократичния дискурс и принципите на свободата, плурализма и независимостта на медиите в целия Европейски съюз.
- е) **Като припомня** Регламент (ЕС) 2022/2065 на Европейския парламент и на Съвета от 19 октомври 2022 г. относно единния пазар на цифрови услуги и за изменение на Директива 2000/31/ЕО (Акт за цифровите услуги)³. **Като изтъква** по-специално разпоредбите, свързани със задълженията на доставчиците на много големи онлайн платформи и много големи онлайн търсачки, по-специално относно модерирването на съдържание, прозрачността в алгоритмичните процеси, оценките на риска и мерките за намаляване на риска по отношение на системните рискове, свързани със свободата на изразяване на мнение и свободата на информация, всички действителни или предвидими отрицателни последици за демократичните процеси и разпространението на незаконно съдържание, като например незаконна реч на омразата.
- ж) **Като припомня** Регламента на ЕС⁴ относно прозрачността на политическото рекламиране и **като изтъква**, че политическото рекламиране може да бъде вектор на дезинформация или манипулиране на информация, особено когато рекламата не разкрива своя политически характер и когато е таргетирана.
- з) **Като припомня**, че борбата с незаконната реч на омразата онлайн, изисква внимателна оценка на основните права, по-специално по отношение на човешкото достойнство (член 1 от Хартата), правото на зачитане на личния и семейния живот (член 7 от Хартата), правото на свобода на изразяване на мнение и на информация (член 11 от Хартата), правото на недискриминация (член 21 от Хартата) и принципа на законност и пропорционалност (член 49 от Хартата).
- и) **Като припомня** Рамково решение 2008/913/ПВР на Съвета от 28 ноември 2008 г. относно борбата с определени форми и прояви на расизъм и ксенофобия посредством наказателното право⁵.
- й) **Като припомня** заключенията на Съвета от 2022 г. относно борбата с расизма и антисемитизма, заключенията на Съвета от 2023 г. относно ролята на гражданското пространство за защитата и утвърждаването на основните права в ЕС и заключенията на Съвета от 2023 г. относно цифровото овластяване с цел защита и прилагане на основните права в цифровата ера.

² Регламент (ЕС) 2024/1083 на Европейския парламент и на Съвета от 11 април 2024 г. за създаване на обща рамка за медийните услуги на вътрешния пазар и за изменение на Директива 2010/13/ЕС (Европейски законодателен акт за свободата на медиите), ОВ L 1083, 17.4.2024 г.

³ Регламент (ЕС) 2022/2065 на Европейския парламент и на Съвета от 19 октомври 2022 г. относно единния пазар на цифрови услуги и за изменение на Директива 2000/31/ЕО, ОВ L 277, 27.10.2022 г., стр. 1.

⁴ Регламент (ЕС) 2024/900 на Европейския парламент и на Съвета от 13 март 2024 г. относно прозрачността и таргетирането на политическото рекламиране, ОВ L, 2024/900, 20.3.2024 г.

⁵ Рамково решение 2008/913/ПВР на Съвета от 28 ноември 2008 г. относно борбата с определени форми и прояви на расизъм и ксенофобия посредством наказателното право, ОВ L 328, 6.12.2008 г., стр. 55.

- к) **Като приветства** Декларацията относно цифровите права и принципи за цифровото десетилетие от 26 януари 2022 г. и **като припомня** съобщението на Комисията от 3 декември 2020 г. до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите, озаглавено „План за действие за европейската демокрация“⁶
- л) **Като приветства** работата на Агенцията на Европейския съюз за основните права (наричана по-долу „Агенцията за основните права“), включително нейния доклад от 22 септември 2021 г. относно защитата на гражданското пространство в ЕС и неговите годишни актуализации, както и доклада ѝ от 29 ноември 2023 г. относно модерирването на онлайн съдържание и настоящите предизвикателства при откриването на реч на омразата.

Укрепването и защитата на свободния, открит и информиран демократичен дебат

Съветът на Европейския съюз:

1. **Припомня**, че Съюзът се основава на общите за държавите членки ценности на зачитане на човешкото достойнство, на свободата, демокрацията, равенството, правовата държава, както и на зачитането на правата на човека, включително правата на лицата, които принадлежат към малцинства⁷. **Набляга на това**, че правото на свобода на изразяване на мнение и свобода на информация представлява една от фундаменталните основи на демократичното и плуралистично общество.
2. **Изтъква** основната роля на гражданите в европейската демокрация и необходимостта да се гарантира общество, характеризиращо се с плурализъм, толерантност, недискриминация, приобщаване и взаимно уважение, както онлайн, така и офлайн, по-специално чрез насърчаване на култура на разбирателство и чрез възпиране на използването на конспиративни теории и отрицателни представяния на лица и групи въз основа на стереотипи и погрешна информация, например поради техния пол, тяхната действителна или предполагаема връзка с етнически или религиозни групи или на друга основа.
3. **Изразява съжаление** във връзка с неотдавнашното тревожно нарастване на случаите на омраза, насочени към жени и лица, принадлежащи към малцинства, и **припомня** заключенията на Европейския съвет от 15 декември 2023 г., в които се осъждат възможно най-остро всички форми на антисемитизъм и омраза, нетърпимост, расизъм и ксенофобия, включително омраза към мюсюлманите⁸.

⁶ COM (2020) 790 final.

⁷ Член 2 от Договора за Европейския съюз.

⁸ Заключения на Европейския съвет, 15 декември 2023 г., точка 33.

4. **Отбелязва със загриженост**, че дезинформацията, и особено дезинформацията онлайн, се разпространява широко, води до подкопаване на доверието в институциите и в медиите⁹, възпрепятства правото на всеки човек на достъп до проверена информация и способността му да взема информирани решения, поставя под въпрос демократичните процеси и допринася за социалната поляризация;
5. **Набляга** на спешната необходимост от действия, тъй като разрушителните последици от омразата и поляризацията¹⁰ застрашават основите на демократичните ценности, основните права и свободи, принципите на правовата държава и социалното сближаване¹¹. Тези разрушителни последици могат да доведат до подбуждане към насилие и дискриминация и да се превърнат в съществена заплаха не само за отделните хора, но и за по-широката социална рамка, легитимността на институциите и обществения ред. **Признава**, че противодействието на отрицателните последици от омразата и поляризацията е сложен въпрос и **набляга на това**, че са необходими всеобхватни мерки за преодоляване на социалните различия, като същевременно се вземат предвид различните гледни точки.
6. **Изтъква**, че действията следва да включват подход, обхващащ цялото общество, със специален акцент върху образованието, грамотността относно онлайн медиите и повишаването на осведомеността с цел борба с разрушителните последици от омразата и поляризацията.
7. **Припомня**, че демокрацията не може да процъфтява без свободата на изразяване, която позволява на отделни лица, журналисти, представители на академичните среди, хора на изкуството, организации на гражданското общество, защитници на правата на човека и други да изразяват мнението си без намеса, като същевременно се взема предвид основното право на хората да получават безпристрастна информация, както и зачитането на основното право на защита на репутацията, защитата на личните данни и неприкосновеността на личния живот. **Набляга на това**, че основната отговорност за защита на свободата на изразяване и плурализма се носи от компетентните органи на държавите членки.
8. **Изтъква**, че е важно да се поддържат високи професионални стандарти¹² за длъжностните лица при изпълнението на техните публични задължения, за да се насърчи общественото доверие и подкрепа за тяхната институционална система.
9. **Признава** значителната роля на организациите на гражданското общество и местните общности за насърчаване на диалога и прозрачността, разясняване на институционалните процеси или борба с разрушителните последици от омразата и поляризацията.

⁹ Вж. например Световен икономически форум, [The Global Risks Report 2024](#) (Доклад за глобалните рискове за 2024 г.), стр. 17, 18 и 98, в който се изтъква рискът от такива последици.

¹⁰ Дискриминацията и расизмът са случаи на вредни последици, произтичащи от омраза и поляризация.

¹¹ Вж. например JOIN (2023) 51.

¹² Напр. кодекси за поведение и др.

10. **Признава**, че журналистите и свободните, независими и плуралистични медии играят важна роля за улесняване на обществения дебат и за предаването и приемането на информация, мнения и идеи.
11. **Изтъква** възможностите, предлагани от цифровата среда, която предоставя на хората достъп до плуралистично и динамично пространство за изразяване и информация, но също така и свързаните с това рискове и предизвикателства, които трябва да бъдат смекчени чрез ефективно модерирание на онлайн съдържание, като същевременно се зачита свободата на изразяване на мнение и свободата на информация.
12. **Изразява** готовността си да продължи работата си за борба с речта на омразата и престъпленията от омраза на равнището на ЕС.

Съветът на Европейския съюз приканва държавите членки:

13. Да **популяризират** всеобхватни кампании за повишаване на осведомеността, превантивни мерки и образователни инициативи, за да могат хората да добият граждански компетентности, както и умения за критично мислене, медийна грамотност и способност за разпознаване на надеждна информация. Да **насърчават** развитието на умения за медийна грамотност и критично мислене, както и на граждански компетентности в образованието.
14. Когато е целесъобразно, да **насърчават** създаването на централизирани платформи или ресурси за образователни материали, инструменти и насоки, които могат да се използват за разработване и изпълнение на програми за медийна грамотност, например програмата, създадена от Европейската обсерватория за цифрови медии¹³. Тези програми биха могли да включват подходи за борба със стереотипите и утвърждаване на разбиране за многообразието и приобщаването в обществото с цел насърчаване на среда, в която могат да бъдат чути всички гласове.
15. Когато е целесъобразно, да **заделят** средства за проекти и инициативи, които насърчават приобщаващ обществен дискурс, критично мислене, проверка на фактите, медийна грамотност и образование в областта на демокрацията и основните права.
16. Да **стимулират** разбиране на динамиката на омразата и поляризацията, да **проследяват** напредъка в смекчаването на неблагоприятните последици от омразата и поляризацията и да **адаптират** по съответен начин политиките и комуникацията.
17. Да **укрепват** инициативите за развитие на социалното сближаване и намаляване на социалната поляризация сред хората, независимо от пол, социален или етнически произход, религия или убеждения, увреждане, сексуална ориентация, възраст, политически или други мнения, наред с други фактори.

¹³ <https://edmo.eu/resources/repositories/mapping-the-media-literacy-sector/>

18. **Да се ангажират** с насърчаването на информирани, уважителни и приобщаващи дискусии както в реалния живот, така и онлайн, за да се противодейства на разрушителните последици от омразата и поляризиращите послания. **Да разработват и прилагат** целенасочени превантивни мерки или мерки за повишаване на осведомеността относно разрушителните последици от омразата и поляризацията, като се подчертава значението на различните гледни точки, балансирането на интересите и насърчаването на конструктивен диалог. **Да си сътрудничат**, когато е целесъобразно, с местните общности, организациите на гражданското общество, медийните участници и технологичния сектор, за да се гарантира, че кампаниите са съобразени с контекста и са достъпни.
19. **Да подкрепят** програми за изграждане на общности и межкултурни инициативи, които улесняват диалога, разбирателството, сътрудничеството и социалното сближаване между различни реални или възприемани групи.
20. **Да разработват, прилагат и насърчават** мероприятия за гражданско участие и обсъждания с цел противодействие на омразата и поляризацията и тяхното разрушително въздействие върху демокрацията и **да подкрепят** насърчаването на безопасно и създаващо възможности гражданско пространство и участието на отделни лица и организации на гражданското общество в съвещателни и основани на участието процеси на изготвяне на политики както на местно, така и на национално равнище.
21. **Да подкрепят и овластяват** организациите на гражданското общество чрез финансиране и съвместни инициативи, като признават ключовата им роля в борбата с разрушителните последици от омразата и поляризацията, както онлайн, така и офлайн. **Да осигурят** сътрудничество с широк кръг от организации на гражданското общество, които имат за цел да насърчават приобщаването и да отразяват многообразието на обществото¹⁴.
22. **Да утвърждават** ролята на националните институции по правата на човека и органите по въпросите на равенството за насърчаване на свободен и информиран демократичен дебат чрез наблюдение на спазването на основните права на национално равнище, провеждане на научни изследвания по теми, свързани с основните права, на национално равнище или чрез изпълнение на всякакви други допълнителни задачи, които могат да попаднат в рамките на техния мандат, определен на национално равнище, като например подкрепа и овластяване на отделните жертви на нарушения на правата.
23. **Да насърчават** свободните, независими и плуралистични медии чрез приемане на подходящи мерки за утвърждаване на медийното многообразие и представителство. Това би могло да включва подкрепа за плуралистични, независими и разнообразни медии, гарантиране на равен достъп до информация за всички сегменти на обществото, защита на журналистите и техните източници, предприемане на подходящи мерки за осигуряване на свободен достъп до многообразие от източници и гледни точки или улесняване на медийните иновации.

¹⁴ Навсякъде в текста да се разбира в съответствие с член 21 от Хартата на основните права, т.е. „пол, раса, цвят на кожата, етнически или социален произход, генетични характеристики, език, религия или убеждения, политически или други мнения, принадлежност към национално малцинство, имотно състояние, рождение, увреждане, възраст или сексуална ориентация“.

24. **Да укрепват** капацитета и координацията между имащите отношение национални регулаторни и правоприлагащи органи с цел наблюдение и справяне, в съответствие с приложимото право, със случаите на незаконно съдържание, подбуждащо към дискриминация, расизъм или омраза, в съответствие с основните принципи, свързани със свободата на медиите и свободата на изразяване. **Да предоставят** на тези органи инструментите и механизмите, необходими за подпомагане на съдебните органи при разследването и, ако е целесъобразно, при предприемането на действия, в съответствие с приложимото право, срещу физически лица или образувания, разпространяващи незаконно съдържание, подбуждащо към дискриминация, расизъм или омраза, като същевременно се защитават основните свободи и принципите на законност, необходимост и пропорционалност.
25. **Да създадат**, в съответствие с Акта за цифровите услуги, необходимите канали между компетентните национални органи и координатора на цифровите услуги, така че да може да се съобщава информацията, която е от значение за прилагането на Акта за цифровите услуги.
26. **Да насърчават** подходящо разпределение на ресурси за научноизследователски проекти, насочени към разбиране на динамиката на разпространението на дезинформация, подбуждаща към дискриминация или омраза. **Да насърчават** сътрудничеството между академичните среди, проверителите на факти, организациите на гражданското общество, технологичните експерти и медийните специалисти с цел разработване на иновативни решения, механизми за ранно откриване и други инструменти, като например Кодекса за поведение във връзка с дезинформацията от 2022 г.
27. **Да интегрират** в изготвянето на политиките подходи за противодействие на специфичните вредни последици от омразата и поляризацията, които се коренят онлайн, като се инвестира в разбирането на обуславящата ги динамика. **Да адаптират** политиките и комуникацията, за да се справят ефективно с тези проблеми, като същевременно се гарантира свободата на изразяване на мнение и свободата на информация.
28. **Да насърчават** обучението за правоприлагащите агенции и другите компетентни органи, за да се гарантира всеобхватно покритие, идентифициране, докладване или премахване на съдържание на онлайн платформи, само когато това е предвидено в закона и когато тези действия са необходими и пропорционални. Когато е целесъобразно, **да си сътрудничат** с много големи онлайн платформи за разработване на ИТ инструменти за модериране на съдържание, които да подпомагат тези органи при наблюдението и анализа на онлайн съдържание, след като старателно тестват до каква степен инструментите са подходящи за целта и не подкопават основните права и свободи.

Съветът на Европейския съюз:

29. **Като припомня** съвместното съобщение на Комисията и на върховния представител по въпросите на външните работи и политиката на сигурност от 6 декември 2023 г., озаглавено „Няма място за омраза: Европа, обединена срещу омразата“¹⁵, в което се поставя целта да се увеличат усилията на ЕС за борба с омразата във всички форми чрез засилване на действията в различни области на политиката, като се акцентира по-специално върху защитата на хората и обществените пространства чрез ангажиране на обществото като цяло.
30. **Като припомня**¹⁶ Препоръка (ЕС) 2023/2836 на Комисията от 12 декември 2023 г. относно гражданското участие, Препоръка (ЕС) 2023/2829 на Комисията от 12 декември 2023 г. относно приобщаващи и устойчиви изборни процеси¹⁷, Препоръка (ЕС) 2021/1534 на Комисията от 16 септември 2021 г. относно гарантирането на защитата, сигурността и овластяването на журналистите и другите медийни специалисти в Европейския съюз¹⁸, Препоръка (ЕС) 2022/758 на Комисията от 27 април 2022 г. относно защитата на журналистите и защитниците на правата на човека, които се ангажират с участието на обществеността, от стратегически съдебни производства¹⁹ и Директивата²⁰ относно защитата на лицата, ангажирани в публично участие, срещу явно неоснователни иски или съдебни производства, с които се злоупотребява.
31. **Като приветства** работата на Комисията и **взема под внимание** различните стратегии, разработени от нея през последните години за справяне с конкретните ситуации и предизвикателства, с които се сблъскват лицата, изправени пред дискриминация²¹.

¹⁵ JOIN(2023) 51

¹⁶ Препоръка (ЕС) 2023/2836 на Комисията от 12 декември 2023 г. относно насърчаване на ангажираността и ефективното участие на гражданите и организациите на гражданското общество в процесите на създаване на обществени политики, ОВ L 2836, 20.12.2023 г.

¹⁷ Препоръка (ЕС) 2023/2829 на Комисията от 12 декември 2023 г. относно приобщаващите и устойчиви изборни процеси в Съюза и засилването на европейския характер и на ефективното провеждане на изборите за Европейски парламент, ОВ L 2829, 20.12.2023 г.

¹⁸ Препоръка (ЕС) 2021/1534 на Комисията от 16 септември 2021 г. относно гарантирането на защитата, сигурността и овластяването на журналистите и другите медийни специалисти в Европейския съюз, ОВ L 331, 20.9.2021 г.

¹⁹ Препоръка (ЕС) 2022/758 на Комисията от 27 април 2022 г. относно защитата на журналистите и защитниците на правата на човека, които се ангажират с участието на обществеността, от стратегически съдебни производства („стратегически съдебни производства, насочени срещу участието на обществеността“), ОВ L 138, 17.5.2022 г.

²⁰ Директива (ЕС) 2024/1069 на Европейския парламент и на Съвета от 11 април 2024 г. относно защитата на лицата, ангажирани в публично участие, срещу явно неоснователни иски или съдебни производства, с които се злоупотребява („стратегически съдебни производства, насочени срещу публично участие“), ОВ L 1069, 16.4.2024 г.

²¹ [Плана за действие на ЕС за борба с расизма за периода 2020 – 2025 г.](#), [Стратегията на ЕС за борба с антисемитизма и подкрепа на еврейския живот \(2021 – 2030 г.\)](#), както и [европейската стратегия за равенство между половете за периода 2020 – 2025 г.](#), [Стратегията за равнопоставеност на ЛГБТИК за 2020 – 2025 г.](#), [Стратегията за правата на хората с увреждания за периода 2021 – 2030 г.](#), [Стратегическата рамка на ЕС за равенство, приобщаване и участие на ромите за периода 2020 – 2030 г.](#) и Стратегията на ЕС за правата на детето.

32. **Като отчита** важната работа по събирането на качествени и количествени данни, извършена от Агенцията за основните права, и **като насърчава** Агенцията да работи по новите предизвикателства в областта на основните права, речта на омразата и модерирването на онлайн съдържание, особено в контекста на разбирането на последиците за основните права от системните рискове, свързани с разпространението на незаконна реч на омразата и поляризацията.

Приканва Комисията:

33. **Да предприеме последващи действия** във връзка със съвместното съобщение на Европейската комисия и на върховния представител по въпросите на външните работи и политиката на сигурност от 6 декември 2023 г., озаглавено „Няма място за омраза: Европа, обединена срещу омразата“

34. **Да предостави** на Съвета преглед на състоянието по изпълнението на инициативите, предприети в борбата с разрушителните последици от поляризацията, речта на омразата и дезинформацията, както се посочва в съвместното съобщение от 6 декември 2023 г., като същевременно определи областите, които все още може да изискват специфични действия или по които може да бъде от полза координиран подход.

35. **Да продължи да предоставя**, в рамките на съществуващата финансова подкрепа по настоящата многогодишна финансова рамка, подходящо и достъпно финансиране за програми за медийна грамотност и граждански компетентности, за проекти в подкрепа на изграждането на капацитет на организациите на гражданското общество за насърчаване на цифровите способности, както и за ръководени от общностите проекти, които насърчават диалога, сътрудничеството и разбирателството. При разпределянето на тази финансова подкрепа **да отдава приоритет** на инициативи, които обединяват различни групи, за да се засили социалното сближаване и да се противодейства на разединяващите сили.

36. **Да повишава осведомеността** относно споделените европейски ценности, между които зачитането на човешкото достойнство, свободата, демокрацията, равенството, принципите на правовата държава и зачитането на правата на човека, включително правата на лицата, които принадлежат към малцинства²², като насърчава хората да участват активно в приобщаващ обществен дебат.

37. **Да продължи** да защитава, подкрепя и овластява организациите на гражданското общество, медиите, журналистите и защитниците на правата на човека и да ги насърчава да си сътрудничат помежду си за разрешаване на проблеми, включително проблеми, които пораждаат конфликти, от интегрирана гледна точка и, когато е целесъобразно, да участват в процесите на вземане на решения и изготвяне на политики.

²² Член 2 от Договора за Европейския съюз.

38. **Да насърчава** приобщаващ и плуралистичен обществен дискурс за обсъждане на решения на общи проблеми чрез подкрепа за онлайн и офлайн среда, в която хората се чувстват спокойни да изразяват своите мнения, включително когато те се различават от общоприетите. **Да насърчава** канали за сътрудничество, включително граждански панели, за стимулиране на по-балансирано представяне на различни гледни точки в рамките на по-широкото послание.
39. В контекста на прилагането на Акта за цифровите услуги **да осигури изпълнението** на задълженията, отнасящи се до много големите онлайн платформи и много големите онлайн търсачки, наред с другото като **си сътрудничи** с националните правителства в подкрепа на доверените податели на сигнали, като се оползотворява максимално участието на организациите на гражданското общество с цел идентифициране на различни форми на незаконна реч на омразата онлайн, с цел справяне с разрушителните последици от омразата и поляризацията, които се коренят онлайн. **Да продължи** да работи с подписалите Кодекса на поведение от 2016 г. във връзка с незаконните изказвания онлайн, пораждащи омраза и Кодекса за поведение от 2022 г. във връзка с дезинформацията, за да се извлекат пълните ползи от тези кодекси по отношение на ограничаването на разпространението на речта на омразата и дезинформацията, като предвидените в тях мерки следва изцяло да поддържат свободата на изразяване на мнение и свободата на информация.
40. **Да насърчава** използването на системата на ЕС за бързо предупреждение (RAS), за да се улесни обменът на информация, свързана с кампаниите за дезинформация, и да се координират ответните мерки между институциите на ЕС и държавите членки. **Да утвърждава** засилената координация между RAS и Европейската обсерватория за цифрови медии и нейните регионални центрове и да насърчава тези органи да се съсредоточат върху въздействието на дезинформацията по отношение на разпространението на съдържание, подбуждащо към омраза, и поляризация.